

Sint Sebastiaan Gilde te Oosterwijk:

Sedert 1452 bezat de kerk van Oosterwijk een altaar toegewijd aan de heiligen Anna en Sebastiaan 1). Een twintigtal jaren later wordt in de Oosterwijkse schepenprotocollen de eerste maal "Sunte Zebastiaens ende Sunte Anthonys Gulde ende Bruederscap" in de kerk van Oosterwijk vermeld 2). "Des dynsdags in die Synstendagen" (twee dagen na Pinksteren) van het jaar 1494 verklaart Arnaut Herpt in te staan voor de gebreken aan zijn "we re k van scilderien van eender wanen die hij den scuytters van Sunte Sebastiaen ghelevert heeft" namelijk het hout, het zilver en de olieverf. De verschenen gildebroeders zijn: Aert Blyck, Corstiaen Slaets, Peter Scilder, en Peter Bey 3). Tot de documenten die het Oosterwijkse Gilde nog altijd bewaart behoort een klaarblijkelijk in het begin van de 19-de eeuw overgeschreven ledenlijst, die toen tot de eeuwwisseling is bijgehouden, en die als eerste naam de hier genoemde Petrus Schilders draagt! Met consent (toestemming) van "den hove van Ludich" (de bisschop) en van "den gëemeinen gheselschap der gulde" zien we in 1499 een drietal dekens optreden 4). Doch eerst in 1514, wanneer tot de aanschaf van een "cleynoet", een "silveren halsbant", wordt overgegaan, treffen we het gehele gezelschap "geheyten gemeynlijck die scutterye van den Hantboege tot Oosterwijck". Naast drie dekens en vier "gemeyne scutter" van de "scutteryen van Sunte Sebastiaen" treffen we ook de "coninck" Thomas Robben aan 5). Thomas is nummer twee in de overgeleverde ledenlijst! Als koning staat in deze lijst ook vermeld: Joannes Cornelis van Esch. We mogen hem waarschijnlijk plaatsen in het begin van de 17-de eeuw daar hij in de lijst volgt op "de heer Philippus de Waal, schout alhier", die in 1625 overleden is. In 1633 is Jan Poirters koning 6). Het zal de vader van onze dichter Adriaan Poirters zijn. Latere koningen, in de volgorde van de lijst: "monsieur Joannes Weijtmans", Joannes Colen, Cornelis van de Wiel 7) in 1752, Jacobus van Haeren, Jan Anthonissen 8) in 1794. In latere presentatielijsten troffen we als koning zonder bewaard gebleven schild ook nog aan: Cornelis Franciscus Canters, 1855. Het Gilde van de heilige Sebastiaan had te Oosterwijk zijn eigen doelen in "Den Bogert" in de omgeving van de onlangs geopende nieuwe schuttersdoelen. In het begin van de 20-ste eeuw is het Gilde langzaam ingeslapen. Op 27 mei 1951 is het echter met niet aflatende ijver gewekt. Een herinneringsschildje aangeboden door A. H. van Esch, getuigt van deze "heroprichting" van Sint Sebastiaan.

1805

Wilhelmus van den Merendonck, koning van St Sebastiansgilde van Oosterwijk. Afbeeldingen: Standaardmolen (hij was mulder op de Kerkhovense molen). Pijlenkoker, Pijl en Boog. Merken: o.a. AM.

1873

Theodorus de Kroon, koning van de Gilde St. Sebastiaan te Oosterwijk, 9 september 1873. Afb. Man met bierglas en biertonnetje. Merken: HH 82 (H. Hemelbach - n.b. zelf lid 1860 - 1892), jaarletter p, kopje.

1881

Hendricus Willems, koning van de Gilde St. Sebastiaan te Oosterwijk, 5 september 1881. Afb. tabakszakken (opschrift: Java), timmermansgereedschap, vijzel, enz. Merken: HH 82 (zie 1873), kopje, leeuwjtje.

1952

Jos J. Hopmans, 14 juli 1952, Afb. geweren, St. Sebastiaan, winkelpui Fa. Jos Hopmans (textielhandel, kousenreparatie). Merken: leeuwjtje, kopje, R. Met aanhangend papegaaitje.

1955

Jos J. Hopmans, twee maal koning, 11 juli 1955. Afb. auto Fa. Jos Hopmans. Merken: Leeuwjtje, kopje, U.

1958

G. Swaters, 12 juli 1958. Afb. Leerlooier achter de boom om te ontvlezen. Merken: Leeuwjtje, kopje, Y.

1961

Camiel Knevel, 17 juli 1961. Merken: leeuwjtje, kopje, b; en L1.V.

1964

Leo Knevel, 20 juli 1964. afb. kleermakersgereedschap. Merken: Leeuwkje, kopje.

1967

Wim Deen, 17 juli 1961. Afb. stuurwiel, monteurssleutel. Merken: leeuwjtje, kopje.

1970

Dre Schilders, 13 juli 1970. Afb. in ovaal: man achter trilmachine en stenen. Achterop: K. Picakci, Oisterwijk.

Dit gilje bezit een papegaai met gouden kroon, halsband, snavel en poten. Opschrift: Gilde St.Sebastiaan, ao 1962, aangeb. Dr. E. R.Adler, Oisterwijk. Merken: gekroonde B, leeuwjtje, kopje,C. Hangend aan zilveren ketting van ronde schakels. Bovendien bezit het gilje een groot aantal herinneringsschilden, waaronder een voor de mooiste hoofdmanspiek (Heusden 1959), voor de schoonste nar (Tilburg 1959), voor het mooiste koningsschild (Haps 1968), voor het best onderhouden koningszilver (Vught 1971 en Gemert 1972). Ook treffen we een herinneringsschild wegens het 40-jarig gildebreederschap van B. Knevel, 1919 - 1959. Van de vijf koningsschilden die J.A. Jolles in 1930 nog aantrof zijn er nog slechts drie bewaard gebleven bij het gilje. Hopelijk komen de twee ontbrekende schilden ook nog uit hun wat lange winterslaap.

1. G. Juten, Consilium de Bake, in Taxandria, jg. 29 (1922), 103;
2. R. Oisterwijk, R.178, 14v - 1472;
3. R.199,16 - 1494;
4. R.204, 1 - 1499;
5. R.218, 3v e.v. - 1514;
6. R.269,38v - 1565 (1633);
7. Niet als koning genoemd in de lijst; Zie R.421, 142v - 1752.
8. Ook niet als koning vermeld in deze lijst; Zie G.A. 561 - 1794.

(bron: De Kleine Meijerij 1973 jaargang 24 blz. 87)